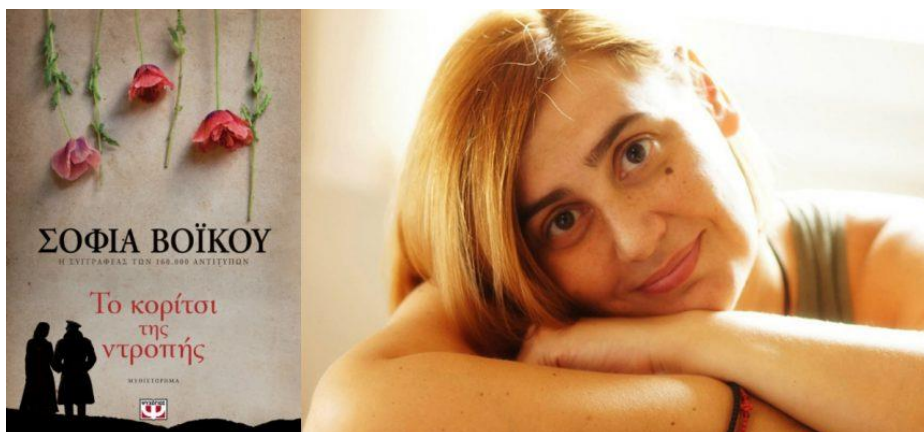

Σοφία Βοΐκου: συνέντευξη στην Μαρία Τσακίρη

May 28, 2019

Συγγραφέας του βιβλίου «Το κορίτσι της ντροπής» – Εκδόσεις «Ψυχογίος»

*Ένα θέμα, με το οποίο η επίσημη ελληνική ιστοριογραφία έχει ασχοληθεί ελάχιστα, προσεγγίζει στο νέο της μυθιστόρημα με ευαισθησία η **Σοφία Βοΐκου**. Κεντρική της ηρωίδα η Λένη. Το αθώο θύμα όχι μόνο του πολέμου και των επιλογών των γονιών της αλλά και των στρεβλών πεποιθήσεων μιας ολόκληρης κοινωνίας, που την ανάγκασαν να μεγαλώσει κουβαλώντας το βαρύ φορτίο ενός διπλού στίγματος: του «νόθου» και του «παιδιού του εχθρού». Διαβάζοντας την ιστορία της θα μάθουμε αρκετά πράγματα, που ίσως αγνοούμε, για τα παιδιά που γεννήθηκαν κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο από Γερμανό στρατιώτη και μητέρα από κατεχόμενη χώρα. Όπως λέει στο **Vivlio-life** η συγγραφέας, χρειάστηκε έρευνα περίπου ενός χρόνου, η οποία όσο και να την επηρέασε ψυχολογικά συνεχίστηκε και κατά τη διάρκεια της συγγραφής για ένα λόγο: Επειδή αισθανόταν πως είχε χρέος να πει την ιστορία της Λένης. Να μιλήσει για τα παιδιά που οι μεταπολεμικές ευρωπαϊκές κοινωνίες άφησαν στο περιθώριο της ζωής επειδή δεν τα έβλεπαν. Επειδή δεν ήθελαν να τα... δουν κι ας ζούσαν δίπλα τους. Για τα παιδιά που έχουν ταυτότητα και αποφασίζουν να αναζητήσουν τις ρίζες τους.*

Ένας χαμογελαστός στρατιώτης σε μια ασπρόμαυρη φωτογραφία, που φαινομενικά όπως αναφέρετε στο σημειώμά σας, δεν είχε καμία θέση στο χάρτινο κουτί όπου αναπαύονταν οικογενειακές φωτογραφίες μακρινών και κοντινών συγγενών σας, ήταν η έμπνευση για τη συγγραφή του νέου σας βιβλίου. Ποια ήταν η πρώτη σκέψη όταν κρατήσατε στο χέρι αυτή τη φωτογραφία;

Πρώτα ήρθε η έκπληξη και μετά η απορία. Ποιό ήταν αυτό το πρόσωπο που βρισκόταν στο κουτί με τις οικογενειακές φωτογραφίες και φαινομενικά δεν είχε καμία σχέση εκεί μέσα; Δυστυχώς, τα πρόσωπα από τα οποία θα μπορούσα να είχα μία απάντηση έχουν φύγει εδώ και χρόνια από τη ζωή. Κατά ένα περίεργο τρόπο όμως, η συγκεκριμένη φωτογραφία είχε κάνει κατάληψη στο μυαλό μου για πολύ καιρό κι έτσι αφού δεν υπήρχε κανείς για να μου αφηγηθεί την ιστορία του Γκούσταφ, αποφάσισα να τη δημιουργήσω εγώ.

Πόσος χρόνος μεσολάβησε από εκείνη τη μέρα μέχρι να αποφασίσετε πως αυτό θα είναι το επόμενο βιβλίο σας;

Όχι πολύ. Ο Γκούσταφ είχε έρθει για να μείνει. Θα τολμούσα να πω πως ήμουν σίγουρη πως από τη στιγμή που κράτησα τη συγκεκριμένη φωτογραφία στα χέρια μου, με κάποιον τρόπο θα αφηγούμουν και την ιστορία της.

Και πόσος χρόνος απαιτήθηκε για τις αναζητήσεις σε «ιστορικά αρχεία, ελληνικά και ξένα σ' εφημερίδες της εποχής, σε φωτογραφίες καταχωνιασμένες, σε στόματα που ακόμα και σήμερα παραμένουν ερμητικά κλειστά», όπως σημειώνετε;

Εδώ δεν ήταν εύκολα τα πράγματα. Η έρευνα μού πήρε κοντά στον ένα χρόνο ενώ συνεχίστηκε και κατά τη διάρκεια της συγγραφής. Τα «παιδιά της Βέρμαχτ», τα παιδιά δηλαδή που έχουν γεννηθεί από έναν Γερμανό στρατιώτη κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και από μητέρα από κατεχόμενη χώρα, μέχρι τα τέλη του 20ου αιώνα ήταν ένα θέμα – ταμπού. Οι μεταπολεμικές ευρωπαϊκές κοινωνίες έκλειναν τα μάτια, έκαναν σαν να μην υπήρχαν. Το ίδιο συνέβαινε φυσικά και στην Ελλάδα. Μόνο που εδώ τα πράγματα ήταν ακόμα πιο δύσκολα. Για παράδειγμα στη Γαλλία, στην Ολλανδία, στη Νορβηγία, αυτά τα παιδιά όταν πέρασαν τα εξήντα τους χρόνια αποφάσισαν να διεκδικήσουν την ταυτότητά τους, να μάθουν τις ρίζες τους και πολλά από αυτά θέλησαν να πάρουν και το επίθετο του πατέρα τους. Στην Ελλάδα αντίθετα, το θέμα παρέμεινε – ταμπού, ίσως γιατί η Γερμανική Κατοχή ήταν ιδιαίτερα σκληρή στη χώρα μας. Να επισημάνω επίσης πως η επίσημη ελληνική ιστοριογραφία έχει ασχοληθεί ελάχιστα με το θέμα.

Μέσα από την έρευνά σας κατορθώσατε να ανοίξετε κάποιο από αυτά τα ερμητικά κλειστά στόματα;

Να ανοίξω όχι... μισόλογα όμως, ναι...

Γκούσταφ είναι το όνομα του στρατιώτη της φωτογραφίας. Βρέθηκε στην Ελλάδα ως κατακτητής αλλά η δεκαοκτάχρονη Βιολέτα που έπεσε πάνω του ένα βράδυ του στη βιασύνη της να επιστρέψει στο σπίτι, έκανε την καρδιά του σκιρτήσει από έρωτα. Μιλήστε μας γι' αυτόν τον άντρα.

Ο Γκούσταφ είναι ένας κλασικός Γερμανός στρατιώτης της εποχής του. Χωρίς να είναι φανατικός, έχει πιστέψει τις θεωρίες του Ράιχ περί αρίας φυλής. Ωστόσο όταν βρίσκεται μακριά από τη χώρα του και την αρραβωνιαστικιά του, μόνος, βρίσκει τον έρωτα στη Βιολέτα. Η ομορφιά της είναι πολύ διαφορετική από την κλασική γερμανική ομορφιά. Η αρραβωνιαστικιά του είναι ψηλή, «χοντροκόκκαλη», ξανθιά. Ωστόσο, η απόσταση, η ανάγκη που έχει κάθε άνθρωπος να νιώσει ένα χάδι, μια αγκαλιά, η ανάγκη να ζήσει κανείς ιδίως όταν είναι νέος, τον οδηγεί στον έρωτα της Βιολέτας. Ο Γκούσταφ δεν είναι ο κλασικός κατακτητής. Είναι χαμηλόβαθμος υπαξιωματικός και από ένα σημείο κι έπειτα δεν τον απασχολεί καθόλου το μεγαλείο του τρίτου Ράιχ παρά μόνο η προσωπική του ζωή.

«Δεν μπορούσε ωστόσο να συγκρατήσει τον ενθουσιασμό για την Ακρόπολη, το Ερέχθειο και για το ναό της Παρθένας Αθηνάς...», γράφετε για τον Γερμανό. Πιστεύω, πως ο αναγνώστης από τις πρώτες κιόλας σελίδες αρχίζει να βλέπει τον Γκούσταφ με συμπάθεια και σίγουρα όχι με αποστροφή. Θέλετε να συμπαθήσουμε αυτόν τον άντρα;

Σκοπός μου δεν ήταν να κάνω συμπαθή τον Γκούσταφ στο αναγνωστικό κοινό. Σκοπός μου ήταν να τον δείξω όπως ακριβώς ήταν. Ο Γκούσταφ ήταν ιστορικός, είχε λατρεία προς την αρχαία Ελλάδα, γνώριζε αρχαία ελληνικά οπότε ήταν πολύ φυσικό, όπως συνέβη και με πολλούς Γερμανούς της εποχής, να ενθουσιαστεί με την Ακρόπολη.

«Τον είχε βρει ο έρωτας και σιγά σιγά ξέχασε ιδεολογίες και ιδεώδη. Ο έρωτας όμως δεν τρύπωσε στην καρδιά της Βιολέτας...», διαβάζω και όπως εξηγείτε «τον αγαπούσε μ' έναν τρόπο δικό της, γιατί της έδινε σοκολάτες, μέλι και αλεύρι...». Τι συναισθήματα προκαλεί άραγε στους αναγνώστες η ατίθαση και συμφεροντολόγα Βιολέτα;

Βαριά κουβέντα η λέξη «συμφεροντολόγα». Ας δούμε τα πράγματα λίγο, κάτω από το πρίσμα εκείνης της εποχής και όχι το σημερινό. Δεκαοχτώ χρόνων κοπέλα, χωρίς αντρική προστασία και έχει να φροντίσει και τη μάνα της και τον εαυτό της. Το χειμώνα του 1941, στην Αθήνα υπάρχει ο λιμός, ο κόσμος πεθαίνει καθημερινά από την πείνα στους δρόμους. Η ίδια θέλει να ζήσει. Για εκείνη η σχέση με τον Γκούσταφ είναι καθαρά θέμα επιβίωσης για εκείνη και τη μητέρα της. Δεν έχει την πολυτέλεια να σκεφτεί μεγαλύτερα ιδανικά όπως είναι η ελευθερία και η δημοκρατία. Η πείνα είναι ένα άγριο αίσθημα... ας μην κρίνουμε εκ του ασφαλούς...

«Είναι από την πείνα», σκέφτηκε η ηρωίδα σας όταν αντιλήφθηκε πως το στομάχι της ανακατεύτηκε και ο Γκούσταφ διαπίστωσε πως η κοιλιά της στρογγύλεψε. Σας δυσκόλεψε σ' αυτό το συγγραφικό σημείο η ψυχολογική προσέγγιση της πρωταγωνίστριάς σας;

Η Βιολέτα, κατά έναν περιέργο τρόπο, σε κανένα σημείο δεν με δυσκόλεψε. Άσχετα εάν συμφωνούσα ή όχι με τις επιλογές της, μπορούσα να την καταλάβω. Μπορούσα να αντιληφθώ την αντάρα που υπήρχε στην ψυχή και στο μυαλό της όταν υποψιάζεται πως είναι έγκυος. Την άρνησή της να αποδεχτεί το γεγονός... Αυτή που με δυσκόλεψε πολύ ήταν η Λένη. Με παίδεψε, μου μάτωσε την καρδιά...

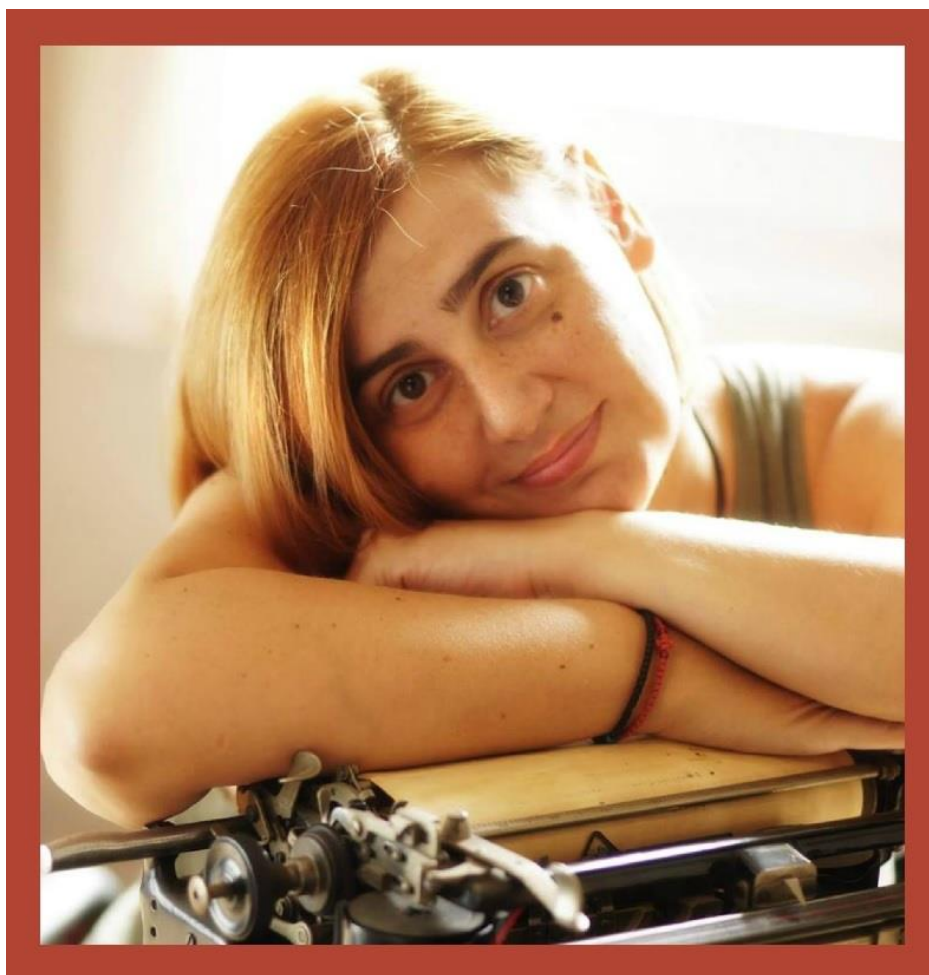
Η κυρά – Βασιλεία δεν μπόρεσε να της πάρει το παιδί από την κοιλιά γιατί είχε «πιαστεί» καλά μέσα της... Και κάπως έτσι στο βιβλίο αρχίζει να ξετυλίγεται η ιστορία της ξανθιάς γαλανομάτας Λένης. Το «παρασπóρι» όπως αποκαλούσαν τότε το νόθο παιδί. Θέλετε να μοιραστείτε με τους φίλους του Vivlio-life τον τρόπο που δομήσατε τον χαρακτήρα και την προσωπικότητά της;

Η Λένη ήταν ο πιο δύσκολος χαρακτήρας. Ήταν το αθώο θύμα ενός πολέμου, των

επιλογών των γονιών της και των στρεβλών πεπιοθήσεων μιας ολόκληρης κοινωνίας. Για να μπορέσω να μπω στην ψυχασύνθεσή της, να μοιραστώ λίγο από το ψυχολογικό βάρος που κουβαλάει και η ίδια, πέρασα πάρα πολλές ώρες ακούγοντας και διαβάζοντας τις ιστορίες αυτών των παιδιών (κυρίως ανθρώπων από μητέρες γαλλίδες και νορβηγίδες). Η Λένη μεγαλώνει στη μεταπολεμική κατεστραμμένη Ελλάδα με ένα διπλό στίγμα: το στίγμα του νόθου και το στίγμα του παιδιού του εχθρού. Δυστυχώς τα ξανθά της μαλλιά και τα γαλανά της μάτια δεν την αφήνουν να κρυφτεί. Καλείται να απολογείται για κάτι που δεν γνωρίζει. Δεν γίνεται αποδεκτή από την ίδια της τη μάνα και τη γιαγιά, πώς θα γίνει αποδεκτή από την ίδια την κοινωνία. Με παίδεψε η Λένη, με τσάκισε ψυχολογικά μέχρι την τελευταία σελίδα...

Από τούτη τη σελίδα και μετά το μυθιστόρημά σας μας κάνει να μη θέλουμε ν' αφήσουμε το βιβλίο από τα χέρια μας. Οι αναγνώστες θα ζήσουν παρέα με τους ήρωές σας συναρπαστικά γεγονότα με τα συναισθήματά τους να αλλάζουν από τη μια στιγμή στην άλλη. Μιλήστε μας για τα δικά σας συναισθήματα τις ώρες που βαδίζατε παρέα με τη Βιολέτα και τη Λένη.

Δεν ήταν εύκολη η διαδρομή. Πάρα πολλές φορές αισθάνθηκα πλάκωμα στο στήθος, είπα πως θα το αφήσω πως δεν μπορώ να συνεχίσω, όμως μετά αισθανόμουν πως είχα χρέος να πω την ιστορία της Λένης και συνέχισα. Δεν ήταν εύκολο το ταξίδι της συγγραφής. Ενεπλάκησα πολύ συναισθηματικά και δεν ξέρω αν αυτό ήταν καλό τελικά.

Η Λένη δεν είναι το μοναδικό «παιδί της ντροπής». Αναζητώντας στοιχεία για τα παιδιά που «ζούσαν τις περισσότερες φορές άορατα στις μεταπολεμικές κοινωνίες», βρεθήκατε «αντιμέτωπη» με κάποια εντυπωσιακά νούμερα. Διακόσιες χιλιάδες παιδιά στη Γαλλία, δεκαπέντε στην Ολλανδία, δώδεκα στη Νορβηγία, οκτώ χιλιάδες στη Δανία τη στιγμή που τα επίσημα στοιχεία στην Ελλάδα μιλάνε για εκατό – διακόσια «παιδιά της Βέρμαχτ». Τι γίνεται όμως με τα τετρακόσιες χιλιάδες ορφανά που καταγράφηκαν την ίδια εποχή, με τα οποία όπως λέτε δεν

ασχολήθηκε κανείς;

Έλα ντε... Αυτή είναι δουλειά της ιστορίας... σίγουρα ένα μεγάλο μέρος ήταν ορφανά ή παιδιά που αρπάχτηκαν από τις οικογένειές τους... (μην ξεχνάτε πως στην Ελλάδα μετά τη Γερμανική Κατοχή έχουμε τον Εμφύλιο με τα «απίστευτα» που έγιναν και από τις δύο πλευρές). Ποτέ όμως δεν έγινε μία επίσημη έρευνα, απ' όσο γνωρίζω τουλάχιστον, να δούμε εάν πράγματι αυτό το νούμερο ήταν ορφανά ή και έκθετα...

Η Λένη θα αναζητήσει την αλήθεια και οι αναγνώστες θα παρακολουθήσουν βήμα βήμα την προσπάθειά της να βρει τις ρίζες της. Υπάρχουν άραγε γύρω μας άνθρωποι που έψαξαν – έμαθαν αλλά προτίμησαν να σβήσουν από τη μνήμη της αυτό που ανακάλυψαν;

Ναι... η αντίδραση των ανθρώπων όταν ανακαλύπτουν την καταγωγή τους διαφέρει... υπάρχουν άνθρωποι που αισθάνονται ανακούφιση, που αισθάνονται επιτέλους μια ηρεμία γιατί πλέον γνωρίζουν, δεν βρίσκονται στο σκοτάδι. Υπάρχουν όμως και άνθρωποι που αρνούνται να το αποδεχθούν, που τους τσακίζει η αλήθεια...

Η Λένη πριν αποφασίσει να αναζητήσει τις ρίζες της ζούσε με τον Γιόχαν στο Μάρκεν την Ολλανδίας και αν και οι κουβέντες που έλεγαν ήταν λιγοστές, ο ένας συμπλήρωνε τον άλλον στη σκέψη και στη ζωή. Μιλήστε μας γι αυτόν...

Ο Γιόχαν... ο Γιόχαν είναι μία «ιδιαίτερη» περίπτωση καθώς ανήκει κι αυτός στα παιδιά που επωμίστηκαν μια βαριά κληρονομιά στους ώμους τους κι ένα στιγμισμένο όνομα... κάποια άντεξαν κάποια όχι... ο Γιόχαν, γιος υψηλού αξιωματούχου των Ες – Ες, μεγαλωμένος στο στενό κύκλο του Χίτλερ, έχει μία ειδυλλιακή παιδική ηλικία... είναι το παιδί ενός «ανώτερου Θεού»... με την πτώση του τρίτου Ράιχ από τη μια στιγμή στην άλλη γίνεται το «παιδί του τέρατος» και καλείται να πληρώσει για όλα τα εγκλήματα που διέπραξε ο πατέρας του, χωρίς ο ίδιος κιόλας να τα γνωρίζει. Το ψυχικό φορτίο είναι βαρύ, θα τον συντρίψει... μέχρι που θα ζητήσει την εξιλέωση μέσα από έναν διαφορετικό δρόμο... τα περισσότερα παιδιά των υψηλόβαθμων ναζί είχαν θέμα να διαχειριστούν την ιστορική αλήθεια... ο Γιόχαν είναι ένας άνθρωπος που θέλει να κάψει τις ρίζες του και με τον δικό του ανορθόδοξο ίσως τρόπο να επανορθώσει για τα εγκλήματα του πατέρα του... Η Λένη και ο Γιόχαν, δύο τόσο διαφορετικοί άνθρωποι, με τόσο διαφορετικές αφετηρίες, ενώθηκαν και έγιναν ο ένας το «μισό» του άλλου γιατί βρήκαν αυτό που εναγωνίως έψαχναν και οι δύο: αποδοχή χωρίς να πρέπει να απολογούνται για τα λάθη με τα οποία τους φόρτωσαν οι γεννήτορές τους...

Το οπισθόφυλλό σας καταλήγει με έναν προβληματισμό που ίσως πρέπει να μας απασχολήσει όλους: «Είναι όμως στ' αλήθεια εχθρός το παιδί του εχθρού?».

Πιστεύετε πως αυτό το ερώτημα θα διχάσει τους αναγνώστες σας;

Όταν διατύπωσα το ερώτημα, θεώρησα πως ήταν ρητορικό. Πίστευα πως η απάντηση θα ήταν εύλογα 'όχι', πως δεν φταίει ένα παιδί για τις πράξεις των γονιών του. Στην πορεία όμως, ανακάλυψα πως δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Ιδιαίτερα σε μέρη της Ελλάδας που βίωσαν με πολύ άσχημο τρόπο τους Γερμανούς κατακτητές επάνω τους, η απάντηση από μια μερίδα αναγνωστών ήταν άμεση «φυσικά και είναι εχθρός μας». Σκοπός μου δεν ήταν να διχάσω τους αναγνώστες, απλώς να βάλω έναν προβληματισμό στο τραπέζι.

Είστε από τις αγαπημένες συγγραφείς των Ελλήνων, άλλωστε κάθε βιβλίο σας σημειώνει αρκετές χιλιάδες πωλήσεων. Πώς εισπράττετε αυτήν την αγάπη;

Με πολλή χαρά και λίγο αμήχανα ομολογώ, ορισμένες φορές... Όσα ευχαριστώ και να πω, θα είναι λίγα...

Νιώθετε πως πρέπει να έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα αυτή η αγάπη;

Επικοινωνείτε με τους αναγνώστες σας; Λαμβάνετε υπόψη τις παρατηρήσεις τους;

Επικοινωνώ με τους αναγνώστες και μέσω social media και μέσω των παρουσιάσεων όπου εκεί είναι ακόμα πιο άμεση η επαφή. Τώρα εάν λαμβάνω υπ' όψη τις παρατηρήσεις τους; Αυτή είναι μία ερώτηση παγίδα... όταν γράφω μια ιστορία, είμαι μόνο εγώ, οι ήρωες και ο υπολογιστής... οπότε αντιλαμβάνεστε πως τη συγκεκριμένη στιγμή δεν υπάρχουν οι αναγνώστες στο πλάνο. Όταν κυκλοφορήσει το μυθιστόρημα και μπαίνουν οι αναγνώστες στο κάδρο, το βιβλίο έχει ήδη γραφεί, έχει ήδη κυκλοφορήσει οπότε οι

όποιες παρατηρήσεις τους είναι καλοδεχούμενες αλλά δεν παίζουν ρόλο στην εξέλιξη του έργου.

Θα γράφατε ένα μυθιστόρημα με την ιστορία κάποιου που θα σας συναντούσε στο δρόμο και θα ήθελε να καταθέσει σε σας την ψυχή του;

Όχι. Γράφω μυθιστορήματα, έχω ανάγκη να αφήνω τη φαντασία μου ελεύθερη, να γίνομαι λίγο «θεός» και να επεμβαίνω στις ζωές των ηρώων μου. Εάν αναλάβω τη βιογραφία κάποιου, όσο συναρπαστική και ενδιαφέρουσα να είναι η ζωή του, θα εγκλωβιστώ και δεν θα μπορέσω να «λειτουργήσω» συγγραφικά. Το πιο πιθανό να βγει ένα βιβλίο άνευρο, χωρίς τη δική μου ψυχή μέσα.

Μιας και κάθε σας βιβλίο είναι διαφορετικό και οι χαρακτήρες των πρωταγωνιστών σας ποικίλουν ευχάριστα, μπορείτε να μας δώσετε ένα στοιχείο από το επόμενο μυθιστόρημά σας;

Δυστυχώς, δεν έχω κανένα στοιχείο να σας δώσω γιατί η έμπνευση δεν με έχει ακόμα επισκεφτεί... να σας θυμίσω επίσης πως είμαι πολύ προληπτική στο συγκεκριμένο θέμα και ποτέ δεν αποκαλύπτω κάτι που γράφω...

Λίγα λόγια για το βιβλίο

Είναι ντροπή να μην ξέρεις το όνομα του πατέρα σου...

Είναι ντροπή η μάνα σου να μένει ασεφάνωτη...

Είναι ντροπή να είσαι η κόρη του εχθρού...

Η Λένη είναι το κορίτσι της ντροπής.

Ο πόλεμος έχει τελειώσει και οι Έλληνες προσπαθούν να ξεχάσουν τη γερμανική

Κατοχή. Η Λένη, όμως, με τα γαλανά της μάτια και τα ξανθά της μαλλιά, τους εμποδίζει. Προσβάλλει με την ύπαρξή της τα χρηστά ήθη της εποχής. Απέναντι σε μια πατρίδα που δεν την αποδέχεται, θα αναζητήσει ένα καλύτερο μέλλον στο Μόναχο. Εκεί θα γνωρίσει τον Γίochan που προσπαθεί να αποτινάξει το κληιδωμένο όνομα που του κληροδότησε ο πατέρας του. Η Λένη θέλει να βρει τις ρίζες της, ο Γίochan θέλει να κάψει τις δικές του. Όλοι γνωρίζουν, μα κανείς δε μιλάει. Στα πρόσωπά τους βλέπουν τον εχθρό. Το παιδί του εχθρού είναι όμως εχθρός;

Ένα συγκλονιστικό μυθιστόρημα βασισμένο στις αληθινές ιστορίες των παιδιών που έζησαν τα λάθη της Ιστορίας και πλήρωσαν τις αμαρτίες των γονιών τους.

Βιογραφικό

Η **Σοφία Βοΐκου** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε γαλλική φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Ιστορία της Τέχνης στη Σχολή του Λούβρου. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές πάνω στην Επικοινωνία και τον Πολιτισμό των Χωρών της Μεσογείου στο Πανεπιστήμιο Sophia Antipolis της Γαλλίας. Από το 1997 δραστηριοποιείται επαγγελματικά στον χώρο της διαφήμισης και της επικοινωνίας, διευθύνοντας το δικό της δημιουργικό γραφείο. Μιλάει αγγλικά, γαλλικά και ισπανικά. Είναι παντρεμένη και έχει δύο παιδιά. Από τις εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν τα μυθιστορήματά της **ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΣΗΜΑΔΙ**, **ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΦΩΤΙΑΣ**, **ΠΙΚΡΟ ΓΛΥΚΟ ΛΕΜΟΝΙ**, **ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ**, **ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΙΓΙΔΑΣ**, **ΨΙΘΥΡΟΙ ΤΟΥ ΒΑΡΔΑΡΗ**, **Η ΠΟΛΗ ΠΟΥ ΔΑΚΡΥΖΕΙ** και **ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΤΗΣ ΝΤΡΟΠΗΣ**.